

Nr 412.

Av fröken **Hesselgren m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 39, angående förbättrad förlossningsvård samt anordnande av s. k. förebyggande mödra- och barnavård.

Vad Kungl. Maj:t i propositionerna nr 39 och 40 till årets riksdag föreslagit i fråga om förbättrad förlossningsvård m. m. föranleder i detta sammanhang från vår sida ingen väsentlig erinran utom i fråga om distriktsbarnmorskornas avlöningsförhållanden samt i visst avseende pensionstiden för dessa befattningshavare.

I propositionen nr 39 har departementschefen på sid. 86 ff. utvecklat skälet för sin mening att distriktsbarnmorskornas begynnelselön skall vara 1,500 kr. pr år. Dessutom föreslår han tre ålderstillägg på 100 kr. vardera efter 3, 6 och 9 tjänsteår. Högsta kontantlönen skulle alltså bli 1,800 kr. pr år. För barnmorskor i särskilt arbetstyngda distrikt, där antalet förlossningar överstiger 25 per år, skulle barnmorskan få 10 kr. för varje öveskjutande förlossning, dock högst 300 kr. pr år.

Starka skäl synas oss tala för en justering uppåt av 300 kr. pr år av denna begynnelselön, så att den skulle utgå med 1,800 kr. i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 1,500.

Den kår av befattningshavare, som det här gäller, gör sig på grund av plikttröhet och socialt sinnelag i hög grad förtjänt av samhällets erkänsla. Nu ställas på kåren skärpta krav i fråga om utbildning och arbetsuppgifter, och den vård, som de giva barnaföderskorna, skall vara avgiftsfri, utan att de föreslagna lönevillkoren kunna sägas utgöra full kompensation härför.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition skall nämligen såväl barnmorsketaxan per förlossningsfall som de kommunala bidragen helt bortfalla, vilket för ett stort antal nu anställda barnmorskor kommer att medföra en sänkning i inkomsterna.

Att som departementschefen föreslår hänvisa till en eventuell utjämning genom landstingen torde av dessa anses föga tilltalande och säkerligen för barnmorskorna komma att utfalla mycket ojämnt.

Med den stora ojämnheten i förlossningsfall per distrikt skulle ej heller det föreslagna tillskottet för förlossningsfall, överstigande 25, kunna ersätta lidna förluster. Det är ej endast antalet fall som bestämmer en barnmorskas arbetsbörda, de lokala förhållandena, resornas längd och karaktär spela härvidlag också roll. Under alla förhållanden måste hon ständigt stå till disposition och är därför bunden av tjänsten även om antalet fall minskas.

Det torde böra framhållas att såväl utbildningen, som de i regel själva måste bekosta, som den för yrket behövlige utrustningen, däri inbegripet lämpliga arbetskläder, ställer sig för denna kårs ekonomiska förhållanden

dyrbar och att de därför ofta ha att räkna med skulder att amortera. Härutöver komma pensionsavgifter, sjukkasseavgifter och skatter. Deras hushållsutgifter torde också ökas genom den längre eller kortare vistelsen borta från bostaden.

Det synes oss ock böra särskilt bemärkas vid utmätandet av en barnmorskas lön, att hon genom sitt yrke är förbjuden att utföra tvätt och grövre sysslor, som en praktisk kvinna eljest själv kan ombesörja. Nu måste hon skaffa arbetskraft för sådant arbete.

Distriktsbarnmorskan är enligt nu gällande bestämmelser skyldig att avgå med pension vid 55 års ålder. Hon kan, om skäl därtill äro, för ett år i sänder få förlängt tjänstestillstånd, dock till högst 60 år. Nu föreslås en generell pensionsålder av 55 år.

Häremot ha vi ingen annan erinran än att det synes oss vara rätt och billigt, att en barnmorska, som ej har fullt antal tjänsteår, då hon uppnått 55 levnadsår, måtte få kvarstå i tjänst högst 2 år, för att hennes pension, som i sig själv är låg även vid full pension, ej måtte bli alltför ofullständig. Skulle det ej anses lämpligt att medgiva detta, vilja vi föreslå, att det relativt lilla antal barnmorskor, som det här rör sig om, måtte få full pension vid uppnådd pensionsålder, oaktat antalet tjänsteår ej är fyllt.

Med hänvisning till vad ovan anförts tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen måtte besluta att statsbidraget till distrikts- eller reservbarnmorskas avlöning skall utgå med 1,800 kr. pr år jämte ålderstillägg samt

att som övergångsbestämmelse rörande barnmorskas pensionsålder må gälla, att hon må få kvarstå i tjänsten till högst 57 års ålder, ifall hennes tjänsteår ej medgiva full pension vid uppnådda 55 år.

Stockholm den 6 febr. 1937.

Kerstin Hesselgren.

Gust. Mosesson.

Beth Hennings.

R. Lundqvist.

Blenda Björck.

Elsa Johansson.

Agda Östlund.

Ebon Andersson.

Olivia Nordgren.

Ruth Gustafson.

S. Rönn-Christiansson.

Harald Hallén.

Jonas Eriksson.